

Scholieren bouwen scholen

Initiatiefvoorstel van de GroenLinksfractie in de Groninger gemeenteraad
Annie Postma en Linda Voortman
Oktober 2004

GROENLINKS

Scholieren bouwen scholen

Aanleiding

Steeds vaker bereiken ons berichten over oplopende jeugdwerkloosheid. Deze ontwikkeling kent natuurlijk veel oorzaken. Een deel van het probleem zit ook in het tekort aan leerwerkplekken. Deze zijn vooral te vinden in de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) in het MBO. Dit houdt in dat de leerlingen in dienst zijn bij een leerbedrijf (4 dagen per week) en daarnaast (1 dag per week) de theoretische component bij een Regionaal Opleiding Centrum volgen. Een tekort aan leerwerkplekken zorgt ervoor dat leerlingen vertraging kunnen oplopen bij het behalen van een startkwalificatie wat weer gevolgen heeft voor de kansen op de arbeidsmarkt. Bovendien neemt daardoor het tekort aan vakpersoneel alleen maar toe.

Uit navraag bij het Alfacollege en het Noorderpoortcollege bleek dat er ook in Groningen een tekort aan leerwerkplekken in de bouw is. GroenLinks stelt daarom voor dat de gemeente Groningen zich in navolging van gemeenten zoals Den Bosch en Pekela en de provincie Groningen zal gaan inzetten om genaamde leerlingbouwplaatsen te realiseren.

Wat is een leerlingbouwplaats?

Een leerlingbouwplaats is een reguliere bouwplaats waar een deel van de bouwwerkzaamheden wordt gedaan door VMBO ers of MBO ers die zo hun leerwerkplek vervullen. Dit biedt vele voordelen: zo kunnen de leerlingen in de praktijk ervaring opdoen met het werk waarvoor ze opgeleid worden, terwijl aannemers hun toekomstig personeel kunnen opleiden en zo op het dreigende tekort aan vakmensen kunnen inspelen. Daar staat natuurlijk wel tegenover dat de mensen die het vak nog moeten leren extra begeleiding nodig hebben en dat het werk vaak wat langzamer gaat. Doordat het ministerie van Sociale Zaken subsidie ter beschikking heeft gesteld voor werkgevers die leerwerkplekken aanbieden worden eventuele financiële nadelen die hierdoor kunnen ontstaan voor een groot deel gecompenseerd.

Kansen in Groningen

Groningen is op dit moment bij uitstek geschikt om leerwerktrajecten voor aankomende bouwvakkers te kunnen realiseren. In het kader van de VO-visie *Kennis om te delen* zal er de komende jaren in het noord-oosten van de stad een nieuwe onderwijslocatie voor VMBO en MBO gerealiseerd worden. In het zuiden van de stad zullen naar verwachting ook verbouw- en nieuwbouwactiviteiten nodig zijn. De gemeente trekt hier de komende tijd ook extra geld voor uit. GroenLinks zou het erg toejuichen als nou juist bij deze locaties extra aandacht komt voor leerwerkplekken onder het motto *scholieren bouwen scholen* .

Bovendien is het waarschijnlijk ook gemakkelijker om bij onderwijshuisvesting invloed uit te oefenen op randvoorwaarden. Doordat de gemeente als opdrachtgever fungeert kan er in het bestek een eis geformuleerd worden dat er een bepaald aantal werkplekken moet worden opgevuld door mensen die zo hun

leerwerkplek vervullen. Door dit te doen geeft de gemeente zelf ook het goede voorbeeld in de richting van bijv. projectontwikkelaars en corporaties. Maar ook over die zaken waar de gemeente geen opdrachtgever is kan de gemeente een initiële rol spelen. De gemeente Groningen zou i.s.m. de ROC's in de stad en een instantie als Bouwradius (samenwerkingsverband sociale partners bouw) een convenant kunnen afsluiten. In dit convenant spreken partijen die de komende jaren in de stad gaan bouwen (bijv. in het kader van De Intense Stad) af, dat ze voor hun bouwactiviteiten aannemers in de arm nemen die bereid zijn een deel van het werk door mensen die een leerwerkstage moeten doen te laten vervullen. In bijlage 1 is als voorbeeld een convenant uit Den Bosch toegevoegd.

Financiën

Dit voorstel zal geen grote financiële consequenties hebben. Misschien duurt de bouw iets langer doordat niet al het werk door ervaren bouwvakkers wordt gedaan en moet een aannemer ook investeren in begeleiding, maar de subsidiemogelijkheden maken veel goed. Bovendien levert dit in de toekomst goed opgeleid bouw personeel op, zodat dreigende tekorten beperkt kunnen worden. Op de lange termijn zijn alle partijen gebaat bij voldoende leerwerkplekken: de leerling kan zijn opleiding op tijd op een goede manier afronden, de bouwbedrijven zorgen op deze manier voor geschoold personeel in hun sector en de overheid is uiteraard ook gebaat bij een goed opgeleide beroepsbevolking.

De gemeenteraadsfractie van GroenLinks stelt de gemeenteraad voor te besluiten dat:

1. De gemeente in haar rol als opdrachtgever voor bouwactiviteiten standaard in het bestek als voorwaarde opneemt dat een deel van het werk moet worden verricht door leerlingen die worden opgeleid tot bouwvakker.
2. De gemeente het initiatief neemt om te komen tot een convenant tussen de instellingen voor beroepsonderwijs in de stad Groningen, Bouwradius, bouwondernemingen en partijen die als opdrachtgever fungeren bij bouwactiviteiten in de gemeente Groningen.

Bijlage: convenant Den Bosch

CONVENANT Bouwen aan toekomstig vakmanschap in de Bouwsector regio s-Hertogenbosch

Partijen Gemeente s-Hertogenbosch, BOW (Bossche Overleg van Woningbouwcorporaties)
BouwNed afdeling s-Hertogenbosch, Kenniscentrum B&U Bouwradius en
Stichting SBH/Bouwhuis

Inleiding

De bouwsector streeft ernaar om, door middel van afspraken tussen opdrachtgevers, opdrachtnemers en betrokken instanties, zoveel mogelijk leerlingbouwplaatsen te organiseren t.b.v. leertrajecten in de bouwsector.

De arbeidsmarkt voor de bouwnijverheid reageert altijd sterk op schommelingen in de economie. Daarom heeft de sector bouw er in het recente verleden voor gekozen om, ook wanneer het economisch minder gaat, vakmensen te blijven opleiden. Daartoe zijn regionale samenwerkingsverbanden van leerbedrijven opgericht. Deze samenwerkingsverbanden willen door middel van een anticyclisch instroomebeleid inspelen op de fluctuaties binnen de bouwmarkt. Om het leerproces van toekomstige vakmensen binnen de bouwsector extra te bevorderen en daarmee de duurzaamheid van het dienstverband gemiddeld te vergroten, zijn leerlingbouwplaatsen van groot belang.

Doel

Dit Convenant heeft tot doel om door samenwerking van betrokken partijen uitvoering te geven aan de wens van de bouwsector om, door zoveel mogelijk leerlingbouwplaatsen te organiseren, vakmanschap van bouwwerknemers te bevorderen en te behouden. Daartoe wordt het instromen van reguliere en additionele (doelgroepen) leerlingen in opleidingstrajecten gestimuleerd en wordt daardoor hun positie op de arbeidsmarkt verbeterd.

Afspraken

Art 1.

Alle afspraken met betrekking tot dit convenant zullen worden uitgevoerd en begeleid door een begeleidingsgroep. In deze begeleidingsgroep hebben alle partijen zitting die het Convenant hebben getekend. De begeleidingsgroep beoordeelt zelf de vergader- en activiteitenfrequentie. Jaarlijks rapporteert de begeleidingsgroep aan partijen over de resultaten van het Convenant (aantal projecten, leerlingbouwplaatsweken, etc.)

Art 2.

Alle afspraken in relatie tot de instroom van leerlingen (incl. doelgroepen) dienen te passen in de landelijke afspraken die jaarlijks door Bouwradius worden opgesteld in het kader van het macro doelmatigheidsadvies .

Art 3.

De samenwerkende partijen spreken jaarlijks een doelstelling af voor wat betreft het aantal leerlingbouwplaatsen. Deze leerlingbouwplaatsen dienen te voldoen aan de regelgeving.

Begrippen en verantwoordelijkheden

1.

Een leerlingbouwplaats is een bouwwerk dat mede door leerlingen in de beroepsbegeleidende leerweg (BBL), inclusief werkzoekenden die zich in de basisberoepsopleiding hebben gekwalificeerd, wordt gebouwd.

2.

De gemeente s Hertogenbosch treedt in dit Convenant op als stimulator van de samenwerking tussen betrokken partijen, als betrokkene bij beroepsonderwijs en re ntegratie van doelgroepen naar werk en als opdrachtgever;

3.

Werkgevers die participeren in dit Convenant verplichten zich om de regelgeving t.a.v. leerlingbouwplaatsen na te leven;

4.

Opdrachtgevers (gemeente s Hertogenbosch, woningbouwcorporaties, aannemers) zullen bij het ontwikkelen van bouwprojecten, samen met Bouwradius, beoordelen of deze projecten geschikt zijn als leerlingbouwplaats;

5.

SBH treedt op als praktijkopleider, werkgever, detacheerder en begeleider.

6.

Bouwradius, als paritair kennis- en arbeidsmarktinstituut binnen de bouwsector, zal op alle onderdelen mede verantwoordelijk zijn voor het welslagen van de samenwerkingsafspraken (Convenant)

Inspanningverplichtingen

Gemeente s, Hertogenbosch

De gemeente spant zich op lokaal niveau in, om bouw- en aannemingsbedrijven, woningbouwcorporaties en projectontwikkelaars te interesseren voor het opnemen van voldoende leerlingbouwplaatsen (in leerlingbouwplaatsweken) in het bouwvolume per jaar. Daarnaast draagt de gemeente, in casus, de afdelingen AMSZ en J&O, geschikt beoordeelde kandidaten uit de gemeentelijke doelgroep voor deelname aan deze trajecten voor. De gemeente zal tenslotte zijn bijdrage leveren aan de afstemming tussen en de communicatie mØ de in- en externe partners.

Werkgevers

Bouwondernemers maken leerlingbouwplaatsen tot een integraal onderdeel van het bedrijfsbeleid. Hierdoor zorgen zij ervoor dat bouwvakmanschap voor de toekomst behouden blijft. Ondernemers zetten het in hun ondernemingen aanwezige vakmanschap in voor het opleiden van leerlingen. Zij zoeken tevens actief naar projecten die geschikt zijn als leerlingbouwplaats.

SBH / Bouwhuis

Het samenwerkingsverband (SBH / Bouwhuis) spant zich in om het proces van opleiden, begeleiden en detacheren optimaal te laten verlopen.

Het samenwerkingverband wordt in verband met planning en realisering in een vroegtijdig stadium betrokken bij de ontwikkeling van een leerlingbouwplaats-project. Bij het detacheren van leerlingen wordt voorrang gegeven aan leerlingbouwplaatsen, boven andere uitplaatsingen.

Het samenwerkingsverband overlegt met Gemeente (AMSZ en J&O), Bouwradius, het ROC (KWI-College) voor zover het BBL-leerlingen betreft en de Praktijkschool over de instroom en de opleiding van leerlingen

Bouwradius

Bouwradius spant zich in om de doelstelling behoud van vakmanschap voor de toekomst optimaal te begeleiden door actieve werving van leerlingbouwplaatsen en door het erkennen (certificeren) van leerlingbouwplaatsprojecten. Bouwradius co rdineert en adviseert het overleg tussen verschillende partijen en zorgt voor de noodzakelijke PR en voorlichting. Bouwradius zet hiertoe medewerkers, kennis en middelen in.

Opdrachtgevers (gemeente, woningbouwcorporaties)

De opdrachtgevers spannen zich in om in het kader van bouwopdrachten te komen tot voldoende leerlingbouwplaatsen. De opdrachtgevers zullen, in overleg met Bouwradius, bekijken of projecten geschikt zijn voor uitvoering als leerlingbouwplaats. Opdrachtgevers zullen bij het uitgeven van opdrachten bij bedrijven informeren of men een actief opleidingbeleid heeft. Daarnaast zullen opdrachtgever en aannemer per project de mogelijkheden onderzoeken of een bouwproject, geheel of gedeeltelijk, uitgevoerd kan worden als leerlingbouwplaats. De kring van betrokken opdrachtgevers zal zo mogelijk verder uitgebreid worden (bijv. ontwikkelaars).

Duur van de overeenkomst

De duur van de overeenkomst is vijf jaar. Elk jaar wordt de overeenkomst ge^o valueerd en worden de inspanningsverplichtingen, op basis van rapportages en verslagen, waar nodig bijgesteld. Na de periode van 5 jaar moet het fenomeen leerlingbouwplaats bij iedere samenwerkingspartner een begrip zijn dat onderdeel uitmaakt van het reguliere bedrijfsbeleid in de sector bouw.

Aldus overeengekomen te s Hertogenbosch, 15 december 2003,

**Burgemeester en wethouders van s Hertogenbosch,
Namens deze: wethouder B.S. Eigeman**

**BouwNed afdeling s-Hertogenbosch
Namens deze: voorzitter H. van de Bouwhuizen**

**Samenwerkingsverband SBH / Bouwhuis,
Namens deze voorzitter**

BOW (Bossch Overleg Woningcorporaties)

- BrabantWonen
- SWH
- SSW
- De Kleine Meierij

Namens deze: voorzitter BOW ir. H.M.H. Windm Iler

**Kenniscentrum B&U Bouwradius
Namens deze: regiomanager**